

YOĞUNLAŞTIRILMIŞ TEMEL DÜZEY OKUMA YAZMA EĞİTİM PROGRAMI

Anayasa'da yer alan eğitim hakkı ve yetişkin okuma yazma eğitimi hayat boyu öğrenmenin temelini oluşturmaktadır. Söz konusu hak kapsamında okuma yazma öğrenmek isteyen bireylerin en kısa sürede temel okuryazarlık düzeyine ulaşmaları amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda bireylerin bu amaca kısa sürede ulaşabilmeleri için Yoğunlaştırılmış Temel Düzey Okuma Yazma Eğitim Programı hazırlanmıştır.

Yetişkinlere temel okuryazarlık eğitimini sağlamak için programda eklettik yöntem kullanılmıştır. Örgün eğitim programında kullanılan beş ses grubuna bağlı kalınarak yoğunlaştırılmış temel okuryazarlık programı oluşturulmuştur.

Kullanılan Beş Ses Grubu

1. Grup	e, l, a, k, i, n	E, L, A, K, İ, N
2. Grup	o, m, u, t, ü, y	O, M, U, T, Ü, Y
3. Grup	ö, r, ı, d, s, b	O, R, İ, D, S, B
4. Grup	z, ç, g, ş, c, p	Z, Ç, G, Ş, C, P
5. Grup	h, v, ğ, f, j	H, V, Ğ, F, J

A. YOĞUNLAŞTIRILMIŞ TEMEL DÜZEY OKUMA YAZMA EĞİTİM PROGRAMININ UYGULAMA AŞAMALARI

Yetişkinlerle ilk olarak kısa süreli çizgi çalışmalar yaptırılır. Çizgi çalışmalarında dik temel harflerdeki ortak çizgiler verilir (dik-eğik-yatık-dairesel). Çizgi çalışmasının akabinde ses gruplarındaki harfler sırasıyla aşağıdaki işlem basamakları ile verilir.

a. Harflere Yönelik Çalışmalar

Aşağıdaki çalışmalar, harf grubundaki tüm harfler için yaptırılır.

1. Sesi hissetme çalışması

Öğrenilecek harfin sesinin hissettirilmesini amaçlayan çalışmada sesin geçtiği kelimeler görselleri ile verilir. Mümkün olduğunca her harfin kelime içinde başta, ortada ve sonda geçmesine dikkat edilir. Gerek görüldüğü takdirde başka kelimeler de kullanılarak sesi hissetme çalışması yaptırılır.

2. Sese karşılık gelen harfin yazım yönü ve şeklinin çalışılması

Öğrenilecek harfin yazımı öncesi harfin ana bileşenleri ve yazım yönleri verilir. Bu harfler üzerinden parmakla ve kalemle geçmeleri istenir.

3. Harfin yazdırılması

Yazım yönü ve ana bileşeni gösterilen harf en az bir satır yazdırılır.

b. Açık ve Kapalı Hecelerin Okunması ve Yazdırılması

Gruba ait harfler verildikten sonra bu harflerle oluşturulacak açık ve kapalı heceler sırayla verilir (el, le, ek, ke vb.). Bu heceler okutulur ve yazdırılır.

c. Kelimelerin Okunması ve Yazdırılması

Açık ve kapalı hecelerden sonra kelimelerin okutulması ve yazdırılması sağlanır. Bu süreçte ilk olarak üç harfli tek heceli kelimeler; sonra ikili ve üçlü hecelerden oluşan kelimeler okutulur ve yazdırılır.

d. Cümle Oluşturma

Kelimelerden sonra cümle oluşturma çalışmasına geçilir. Bu çalışmada öğrenilen harflerin farklı biçimlerde yazımları da örneklendirilerek günlük hayatta karşılaşılabilecek yazı çeşitleriyle de bağlantı kurulacaktır. Farklı yazı tipleri de kullanılarak yazılan basit cümleler okutulur ve yazdırılır. Cümlelerde özel isim de kullanılır.

e. Metin Okuma

Cümlelerin okutulması ve yazdırılmasından sonra temel okuryazarlık sürecinin son aşaması olan metin okumaya geçilir. Bu süreçte metinler okutulur ve yazdırılır.

Kelime, cümle ve metinler oluşturulurken günlük hayatta karşılığı olan kelimeler kullanılmalıdır. Etkinlik ve uygulamalarda günlük hayatta karşılaşılabilecek olay, durum ve ortamlardan mümkün olduğunca faydalanılmalıdır.

B. SÜRE

Her harf grubu için eğitim süresi 15-20 saat olarak önerilmektedir. Bu süre egzersiz ve uygulamalarla artırılabilir. Bu kapsamda Yoğunlaştırılmış Temel Düzey Okuma Yazma Eğitim Programının süresi en az 80 en fazla 120 saat olacak şekilde planlanmalıdır.

C. ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Yoğunlaştırılmış Temel Düzey Okuma Yazma Eğitim Programını tamamlayanların beş harf grubunu edinmiş olarak programı tamamlamaları beklenmektedir. Bu doğrultuda eğitimi alanlara ilişkin olarak yapılacak ölçme ve değerlendirme de eğitimcilerin gözlemleri esastır.

YOĞUNLAŞTIRILMIŞ TEMEL DÜZEY OKUMA YAZMA EĞİTİM PROGRAMI KAZANIMLARI

T.O.1. Çizgi çalışmaları yapar.

T.O.2. Sesi fark eder.

T.O.3. Harfi tanır ve okur.

T.O.4. Harfi yazılış yönlerine uygun olarak yazar.

Küçük ve büyük harflerin farklılığına dikkat çekilir.

T.O.5. Heceleri okur ve yazar.

Açık ve kapalı heceler art arda verilir.

T.O.6. Kelimeleri okur ve yazar.

Kelime okuma ve yazmaya üç harfli tek heceli kelimelerden başlanmalıdır.

T.O.7. Görsellerden yararlanarak kelimeleri okur.

Okuma çalışmalarında doğru hece ayırımı yapılmasına dikkat edilir.

T.O.8. Anlamlı cümleleri okur ve yazar.

Cümle başındaki kelimenin ilk harfi ile özel isimlerin ilk harflerinin büyük yazılması gerektiği vurgulanır.

T.O.9. Kısa metinleri okur ve yazar.

Noktalama işaretlerinden; nokta, soru, virgül ve ünlem işaretinin anlamlarına kısaca değinilir. Kursiyerlerin noktalama işaretlerine dikkat ederek okuması sağlanır.

T.O.10. Rakamları okur ve yazar.

T.O.11. Tam, yarım ve çeyrek saatleri okur.

T.O.12. Acil durumlarda yardım almak için arayacağı kurumların telefon numaralarını bilir.

Telefon numaraları tek tek rakamlar hâlinde (1-5-5) kodlanarak öğretilir.

T.O.13. Yazılı ve görsel içerikleri okur.

Harita, uyarı, sağlık ve güvenlik işaretleri, ilan, afiş, ürün etiketi, kullanım kılavuzu gibi materyallerden faydalanılır.